

Ordinis, & habitus; secus si diversi, quia lex clausuræ excludit extraneam; monialis autem ejusdem Ordinis, & habitus non est extranea a Conventu, sed moraliter propria illius. Negat absolute Castrop p 3. disp. 4. p. 10. n. 4. five monasterium sit ejusdem Ordinis, five diversi, quia unum monasterium non communicat cum alio in clausura. Quod est de mente Sac. Cong. quæ consultata, an moniales advenæ essent admittendæ intra clausuram, respondit negative in *Pistorien. 16. Julii 1585.* Concedit tamen citatus Castrop. de Superioris licentia posse ingredi, si in eo loco non adsit hospitium, in quo commodè noctem ducere possit, quia eo casu honestati monialis, & decentiæ religiosi habitus consulitur, ac proinde confurgit legitima causa concedendi.

Quar. 9. An viduæ ingredi possint monasterium, ut ibi vitam degant honestam, & a secularibus separatam.

Resp. De Episcopi, vel Prælati Monasterii licentia tantum non posse, sed requiri Pontificis concessionem. Quia casus hic non necessitatis est, sed utilitatis, & proinde sub potestate Episcopi, vel monasterii non cadit. Ita referunt decisum a Sac. Congr. Miranda, Campan. Homobon. & Barbol. alleg. 102. n. 67. Sicuti pariter dicti Doctores referunt decisum ab eadem Sac. Congr. non posse matribus concedi licentiam ingrediendi clausuram ad invisendas proprias filias morti proximas, quia talis ingressus non est medium deo necessarium ad medendum ægrotantibus filiabus, quibus matrum præsentia præ amoris tenacitate posset esse nociva.

§. VIII.

De Clausura quoad Puellas in educationem recipiendas.

Quar. 1. AN puellæ educationis causa possint recipi in monialium monasteria.

Resp. Admitti posse, ut censuit Sac. Regularium Congr. sed cum his legibus, videlicet, quod accedat Superioris, nec non monialium consensus capitulariter præstandus, & insuper ejusdem Sac. Congr. licentia reponenda in registris Cancellariæ Episcopalis, alias invalida redderetur. Ita eadem Sac. Congr. 27. Maii 1603. Quod Monasterium soleat hujusmodi educandas habere, quare monasteria mulierum poenitentium, vulgo Convertitarum, puellas ad educationem recipere neque solent, neque possunt. Sac. Congreg. 12. Maii 1619. Puella ingrediatur sola absque ullo famulatu; sit major septem annis, minor vero viginti quinque, habitu, cultuque utatur modesto, sine focalibus, auro, vel serico; servet locutorium, & clausuræ leges, & quidquid pro suis sumptibus monasterio erogandum erit; principio cujuslibet semestris elargiatur, & pro tali solutione debet idonea securitas constitui. Sanch. & Barbol. nec debet permitti, victum diem a parentibus, vel consanguineis subministrari. Sit in novitiatu cellula pro ea vacua, & numerus puellarum in eo monasterio educandarum non sit expletus, a quo monasterio puella ipsa nunquam exeat animo revertendi, nisi habitum monachalem ibi susceptura.

Quar. 2. An sit peccatum cogere puellas ad

ingressum monasterii causa solius educationis.
Resp. Si coactio est illata puellis a non habentibus in illas potestatem dominativam, certe est peccatum lethale, quia graviter injuriosa. Suar. l. 3. de relig. lib. 5. c. 6. n. 4. Si vero sint illata a parentibus, vel tutoribus, & puellæ sint im-puberes, nullum est peccatum, quia utuntur jure quod habent in filias in illa ætate. Si vero sint puberes, talem coactionem a peccato non excusat cum aliis Diana p. 2. tract. 15. resolut. 56. Quia ut observat Suar. loc. cit. cum puellæ majoris ætatis sint sui juris in omnibus his, quæ pertinent ad statum animæ suæ, non possunt licite, & sine peccato a parentibus cogi ad tantam arctam custodiam, & rigidam clausuram, etiam temporalem; secus si ad aliquod tempus talis ingressus censeatur moraliter necessarius ad decentiam, & custodiam ipsarum.

Quar. 3. An prædicta coactio; quando est peccaminosa, inducat excommunicationem latam a Concilio Trid. sess. 25. c. 28.

Resp. Affirmant plures, & graves Doctores relati, & approbati a Diana loc. cit. Quia Concilium anathematizando cogentes aliquam Virginem ad ingrediendum monasterium, vel ad suscipiendum habitum, vel ad emittendam professionem, tres prohibet coactiones, unam scilicet ad ingressum, alteram ad susceptionem professionis, & quidem inter se distinctas; prout declarat dictio illa *vel*, quæ stat alternative, & disjungit sensum, & verba Bartol. in l. scis. qui ducent. a. n. 2. ff. de reb. dub. Nat. conf. 625. vol. 4. Paris. 91. n. 29. lib. 2. Adeoque ad contrahendam prædictam excommunicationem sufficit sola coactio ad ingressum, quia in alternativis sufficit alterum adimpleri, c. in ab-

ternativi de regul. jur. in 6. Rota dec. 566. n. 2. p. 1. recent.

Cum distinctione procedit Sanch. in Sum. lib. 4. c. 4. n. 12. Concedit contrahi excommunicationem, si coactio ad ingressum ordinetur ad susceptionem habitus, & professionis emissionem; nam cum tali tantum qualitate derogat libertati, quam Concilium intendit conservare in puellis ad religionem admittendis. Negat vero, si ordinetur tantum ad educationem, donec nuptii tradantur.

Quar. 4. An inductio dictarum puellarum ad ingressum monasterii educationis gratia, ut postea suscipiant habitum, subiaceat excommunicationi, si fiat ex metu reverentiali.

Resp. Cum distinctione superius allata c. 2. §. 2. q. 9. quamvis cum Riccio Portell. in add. ad dub. regul. v. monialis n. 11. absolute doceat, taliter inducentes non affici excommunicatione, etiam si manifestent puellis statum monachalem illis convenire, eo quod non habeant dotem pro matrimonio, vel eo quod non illis securum erit, absque matrimonio, & monachatu permanere in seculo. Et addit hanc esse praxim in tota fere Ecclesia, juxta quæ facientes parentes nemo credit illos excommunicatos; & idem asserit de suadentibus ad ingressum per preces importunas, quia suasio importuna non est coactio. Verius tamé est preces importunas haberi loco coactionis, & compulsionis, ut ex crebriori se etiam testatur Sper. dec. 150. n. 26.

Nihilominus sententiam Portel. tradit etiam Vall. in sum. p. 1. rr. 17. dub. 31. n. 11. Ubi pariter observat, Cardinalium Congr. declarate, non incurrere hanc censuram illum, qui filiam instituit heredem cum pacto, ut aliquod monasterium ingrediatur, quod si reuerit Confess. Monial. M ipsum

ipsum monasterium heredem relinquit, & filia solum assignat alimenta necessaria. Quia illa non est coactio, nec inductio per vim, sed potius per modum concupiscentia.

Quar. 5. An puella educanda exiens e monasterio absque Superioris licentia, incidat in excommunicationem.

Resp. Non incidere, quia Bulla S. Pii V. loquitur de profectis. Ita Lugo, & Giball. *de claus. disp. 1. c. 8. n. 4.* qui debent intelligi de excommunicatione Papali, secus de imposta ab Episcopo, in quam profecto incidit, si exeat absque licentia; in hoc sensu, ut advertit Clericatus *de Sac. Euch. dec. 18. n. 25.* intelligendi sunt Poliac & Tanb. docentes, supradictas puellas egredientes absque licentia e monasterio excommunicationem incurrere. Si tamen educationis gratia idem, vel aliud monasterium ingredi cupiat, licentiam novam a Sac. Congr. petere debet, exprimendo se prius extitisse in eodem, vel alio monasterio eadem educationis causa; quia pariter licentia indiget qualibet alia, quae valetudinis gratia ad balnea egressa reverti velit in clausuram, teste Tambur. *disp. 1. q. 2. n. 15.*

Quar. 6. An annus septimus requisitus in puella ad educationem recipienda, debeat esse completus.

Resp. Quod sic, quia in licentiis a Sac. Congr. pro puellarum educandarum receptione expediri solitis praescribitur, quod puella sit major septem annis; hic autem modus loquendi requirit excessum supra annum septimum, qui proinde debet necessario esse completus. Neque in hoc possunt dispensare locorum Ordinarii, quia nullus inferior in lege Superioris quidquam potest. Sicuti ob eandem causam neque possunt dispensa-

sare, quod puella commoretur ultra annum aetatis vigesimum quintum completum intra monasterium, licet agatur non de ingrediendo, sed de permanendo post ingressum, sed debent constituere praefixum terminum, sive ad exeundum a monasterio, sive ad religiosum habitum suscipiendam. Qualis autem debeat esse hic terminus, arbitrio Ordinariorum relinquitur ex aequo, & bono secundum subjectam materiam. Gloss. *in cap. quicumque v. statim d. 77.* Per hoc tamen quod puella non statim egreditur, non incurrit excommunicationem commemorando intra clausuram, sicut nec eam incurrunt Abbatissae monasteriorum illam post dictum tempus retinentes; quia excommunicatio ligat illicite ingredienties, aut detinentes illicite ingressam.

Quar. 7. An dictae puellae manentes in monasteriis exemptis subiaceant Episcopo.

Resp. Negativam sententiam docet Cespedes cum aliis ab ipso relatis *de dub. Regul. c. 33. dub. 337.* exceptis tamen casibus, in quibus moniales exemptae subduntur Episcopo. Ratio fundamentalis est, quia locus exemptus, & extra diocesim aequiparantur. Gloss. *in Clem. 1. de foro compet.* Et juxta hanc doctrinam sustinent praedicti Doctores, non subiacere casibus reservatis Ordinario: quod desumitur etiam *ex c. 1. de privileg. in 6.* ubi dictum in loco exempto commissum supponitur, extra jurisdictionem Ordinarium Attamen absolute sustineo, dictas puellas quoad casus reservatos subjectas esse Episcopo loci, ubi habitant. Colligitur ex Diana *p. 7. sr. 12. ref. 14.* & tenet in terminis Noguira *q. singular. disput. 1. q. 8. n. 8.* cujus fundamentum est, quia non subiacent monialium reservatis, cum non sine

Religiosæ, nec cum approbatis tantum a Superiori Regulari confiteri possunt, nec sunt personaliter privilegiatæ, quia non sunt proprie commensales, cum ex suis vivant; ut recte docet Diana *loc. cit.*

Quar. 8. An saltem si aliqua ex his puellis sit capitulariter admissa, & de proximo in monasterium exemptum ingressura possit per Prælatos sui Ordinis a reservatis Episcopo absolvi.

Resp. Affirmant Vecchius, Peyrin, Diana, & Lezana *in mari magno Minorum n. 36.* ubi addit ita declarasse Clemens. 4. Attentur cum Delbene, Antonius a Spiritu S. *in Direct. regul. tr. 2. sect. 5. n. 226.* Quia cum parata existat ad ingressum, reputari debet tanquam ingressa, *argum. leg. penul. de milit. testam.* Ubi proxime accingendus habetur pro accincto. Negantem sententiam veridicam censeo; quia puella de proximo ingressura adhuc dicitur secularis, neque per solam acceptationem ad religionem dei potest Deo dicata, quia per solam acceptationem non constituitur cum effectu, neque proxime in via ad religionem, cum non constituitur in anno probationis, qui ducit proxime ad religionem, & ratione cujus Novitiæ dicuntur proximæ in via. Pasq. *in dec. moral. dec. 424. n. 5.* Quod confirmatur ex eo, quod puella de proximo ingressura, non gaudet privilegio canonis, licet versetur in materia favorabili, non alia ratione, nisi quia habitus religionis nondum assumpto, nec anno probationis inchoato non dicitur religiosa, sed secularis *per cap. religioso de sent. excomm. in 6.* Ergo ob eandem rationem neque gaudebit privilegio absolutionis a reservatis.

Neque in præfenti locum habet ratio d. d. sta

Et ex l. penul. ff. de milit. testam. quia innititur duplici fictioni; quarum prima est quod actualiter ingressæ fruuntur monialium privilegiis, non jure proprio, cum non sint vere religiosæ, *ut ex cit. c. religioso,* sed jure alieno, & per quandam extensionem, quatenus scilicet per fictionem juris, cum sint de proximo professuræ, habentur ut professæ. Secunda vero, quod puella capitulariter admissa trahitur ad participationem eorundem privilegiorum, quia per fictionem pariter juris cum sit parata ad ingressum habetur pro ingressa. Et una quidem ex his duabus fictionibus fundatur in alia; quia fictio quod puella parata ad ingressum habeatur pro ingressa ad effectum gaudendi monialium privilegiis, fundatur in fictione, quod actualiter ingressæ in ordine ad eundem effectum habeantur ut professæ. Concurfus autem duarum fictionum ita ut una fundetur in alia, non permittitur in jure, *l. 1. C. de dot. permis. ubi Bald. & ceteri Doctor.*

Qu. 9. An puellæ quoad usq; causa educationis morâtur in monasteriis, gaudeant privilegio fori.

Resp. Non gaudere neque ratione personæ, cum non sint Deo dicatæ, *juxta cap. quisquis 17. q. 4.* neque ratione familiaritatis, aut commensalitatatis, quia, ut diximus, vivunt ex propriis. Non per hoc tamen, si delinquent puniri debent a iudice laico, sed ab Episcopo. Quoniam explorati juris est, delinquentes puniendos esse ab Ordinario illius loci, in quo delictum fuit commissum *c. 1. in fin. q. 6. l. si cui §. Imperator. Rota Avenion. dec. 114. n. 2. Menoch. conf. 166. n. 17.* An autem, si delictum sit atrox, possint extrahi a monasterio non obstante immunitatis privilegio, videbimus *infra c. 10. q. 1.*

Quar. 10. An dictæ puellæ, quæ in monasteriis exemptis educationis gratia degunt, si contingat eas mori, nulla electa sepultura, debeant in Ecclesia monialium, an in Parochia, in qua domicilium retinent, sepeliri.

Resp. Este in monialium Ecclesia sepeliendas, suffinet acriter *Bord. in Miscel. dec. 128.* Tum quia partes sunt ejusdem corporis monastici, licet imperfectæ, consequenter eodem jure censenda sunt; tum quia id colligitur ex *Trid. sess. 24. c. 11. & sess. 25. c. 11.* in quibus locis personæ commeniales actu Regularium, apud quos domicilium, & habitationem contraxerunt, gaudent eorum juribus, & privilegiis. Immo addit idem *Bord.* quod si dictæ puellæ eligerent in aliena Ecclesia sepulturam, funus esset ducendum a Confessario, non a Parocho, quia ad illum spectat funus perficere, ad quem pertinet ejusdem funeris inchoatio; ad solum autem Confessarium spectat initium funeris, & cada-veris levatio ex monasterio, quia nemo præter ipsum ibi jus habet, cum locus sit omnino exemptus a jure Parochiali. Quare Confessario etiam debetur quarta funeralis, quæ datur propter onus, quod sustinetur in administratione Sacramentorum ex officio, c. 1. *Relatum c. de his de sepult.* Unde cum Confessarius non minus administret Sacramenta suis monialibus, mulieribus, & puellis existentibus intra clausuram, ac faciat Parochus quivis respectu suarum ovium, eadem pari ratione debetur quarta funeralium.

Oppositam sententiam tuetur mordicus *Pignatellus 2. 7. consult. 65.* Probat, quia puellæ, quæ ad tempus causa educationis sunt hospites in monasterio, dicuntur peregrinantes, desumitur ex *l. 1. §. hoc autem de his, qui*

deja-

dejecerint ibi: Tantum autem interest inter habitatorem, & hospitem, quantum interest inter habitatorem, & peregrinantem. Si igitur sunt peregrinantes, non amittunt Parochiam, & ideo si contingat eas mori in monasterio, non electa vel a se ipsis, vel a parentibus sepultura, debent in propria Ecclesia Parochiali sepeliri. Immo si dictæ puellæ nullum in aliqua Parochia retinent domicilium, jus sepulturæ spectat ad Parochum illius Parochiæ, in qua situm est monasterium; quia si contingat celebrari illarum puellarum matrimonia, Parochus dictæ Parochiæ interest illorum celebrationi; ergo interesse debet & funeri, quia jus illius funerandi competit ei eodem jure, quo ei competit jus celebrandi matrimonia; utrunque enim est jus Parochiale.

§. IV.

De Clausura quoad Monialium egressum.

Quar. 7. **O**B quas causas possint moniales egredi e monasterio.

Resp. Causas legitimas, ob quas moniales exire possunt, declaravit *S. Pius V.* & ad tres reduxit in sua *Const.* quæ incipit, *Decoris*; edita *Kal. Februarii 1569.* nempe grave incendium, lepram, & epidemiam. Nomine magni incendii communiter Doctores intelligunt incendium, cui succurri non potest absque periculo pereundi moniales, si intra claustra commorentur. Casus incendii non respicit tantum communitatem, ut communitas est sed etiam omnes ejus personas ut singulas, atque adeo si una tantum periclitetur, cui aliter succurri non possit, erit licitus egressus e

M 4

clau-

clausura. Ita Suar. *t. 4. de relig. tr. 8. l. 1. c. 9. n. 1.* Sub lepræ nomine venit infirmitas contagiosa, ob quam ea infectus a communi legitima causa exundi, si monasterium sit ita capax, ac ea sit medendi eidem infirmitati commoditas, ut nullum imminet aliis monialibus periculum. Quia in hoc casu cessat exeundi necessitas, quæ hujus concessionis est causa, ut cum aliis notat Sanch. *lib. 6. c. 15. n. 32.* Nominè epidemix non venit morbus popularis de facili sanabilis, sed infectio pestilentialis malignam qualitatem præferens, quæ facile ad alios diffunditur cum manifesto mortis periculo. Zachias *lib. 8. r. 3. q. 1. n. 7. & seqq.* & Doctores apud Nav. in *Summa Bullar. p. 2. com. 37.*

Quar. 2. An possint moniales exire ob alias causas similes expressas a S. Pio V.

Resp. Affirmant sexdecim Doctores, quos refert, & approbat Pasqual. in *Lauret. num. 30.* Quia licet Pontifex utatur dictione *Nisi*, quæ videtur excludere omnes alias causas, verum hæc dicitio non excludit casus similes, ut in *l. si mora v. duntaxat ff. soluto matrim. ubi Castren. n. 9. Jason. n. 5.* & alii; ideo nec etiam in præsentî casu excludet Neque obstat quedam declaratio Sac. Congr. quæ habet, *nomine epidemix eam tantum epidemiam intelligere, quæ est vera, & realis pestis, ita ut ob alias infirmitates huic aliquo pacto consimiles, sed tamen benigniores, etiam si epidemia nomine nuncupentur, nullo pacto monialibus professis ex monasterio exire liceat.* In qua declaratione notandum est, quod non dicit absolute similes, sed aliquo pacto consimiles, quod est valde diversum; & proinde dum declarat, quod Constit. S. Pii V. non se extendit ad infirmitates ali-

aliquo pacto similes, non sequitur, quod non se extendat ad similes; in similibus enim militat ratio finalis legis, & ideo ipsa quoque lex locum habet. At in aliquo pacto similibus non militat absolute ratio legis; quia non sufficit aliqualis similitudo ad trahendam rationem legis. Ad casus formaliter similes reducuntur imminens bellum, fluminis inundatio, ædificiorum ruina. Navar. Barb. Bonac. relati a Pasqual.

Quar. 3. An sit licitus egressus e monasterio, si monialis laboret morbo ita periculoso, ut desperetur ipsius salus, nisi e monasterio egrediatur.

Resp. Affirmant aliqui penes Pasqual. *loc. cit.* Tum quia casus iste est urgentior expressis in Constitutione Piana; tum quia lex ecclesiastica, qualis est hæc de monialibus clausura, cum periculo vitæ non obligat. Negat alii; quia hic casus est valde dissimilis illis tribus expressis in citata Constitutione. In illis enim solum communis boni aliarum monialium ratio habetur; præsens autem casus solum respicit utilitatem monialis particularis, atque adeo casus excepti in dicta Constitutione cum dictione taxativa ratione boni communis non sunt extendendi ad casum utilitatis privatæ. Ita Sanchez, Gutierrez, Barbof. & alii relati a Pignat. *r. 9. cons. 190. n. 10.* ubi etiam *n. 5.* addit, quod cum in Sac. Congreg. Concil. esset dubitatum, an monasterium situm in loco paludoso, propter quem aer sit insalubris, & periculosa infirmitates moniales invadant, comprehendantur in Constit. S. Pii V. adeo ut moniales exire non possint ad curandas dictas infirmitates, Sac. Congreg. censuit comprehendere, casum tamen esse dignum provisione speciali.

Quar. 4. An in prædictis casibus requiratur ad egrediendum licentia Superioris, & cuius.

Resp. Requiritur, & patet ex Conc. *sess. 25. de Regul. c. 6.* & ex superius cit. Const. S. Pii V. Probatio causæ, & licentiæ concessio spectat ad Episcopum in monasteriis sibi subjectis; in monasteriis vero sub Regularium cura debent causæ probari, & licentia concedi ab Episcopo, & monialium Superioribus conjunctim, ut constat ex dictione illa & simul posita in citata Constit. ita enim habet, *Sicque causa hæc cognita, probata, atque etiam in scripturis expressa per Superiores, & simul per Ordinarium.* Hæc enim dicitio importat similitudinem, & conjunctionem, juxta ea, quæ habent Bald. & Rolland. & ideo, si aut Superiores, aut Ordinarius dissentiant, nec putent causam sufficientem, non poterit concedi licentia, quæ debet esse in scriptis, ut ex cit. Const. in scriptis expressa. Nomine Episcopi, qui approbare causam debet, venit Vicarius Generalis, non vero Foraneus, quia non hic, sed ille est vere Ordinarius, & unum cum Episcopo tribunal constituit. Barb. cit. alleg. n. 29. Sanch. & Bonac. qui etiam extendunt ad Vicarium Capitularem, Sede vacante, si ei a Capitulo expressè hæc potestas sit demandata, etiam quoad monasteria exempta; ut superius diximus c. 6. §. 2. q. 2.

Quar. 5. An stante causa legitima egressus, possit monialis absque licentia exire, si nolit Episcopus, vel Prælatus eam licentiam concedere.

Resp. Posse, si constet evidenter de causa legitimitate, sive teneatur ad clausuram ex sola lege ecclesiastica, sive ex voto, quia neque lex ecclesiastica, neque votum, quod ejus

obl.

obligationem imitatur, censetur per se obligare cum gravi detrimento propriæ vitæ, & boni communis. Sanch. lib. 6. c. 15. n. 51. & Laym. Si vero legitimitas causæ sit dubia, Superioris judicio standum est, atque adeo ex se non poterit; quod pariter asserendum casu, quo ex egressu orirentur scandalum, & religionis infamia, ut frequenter contingit ex resistantia Prælato facta. Suar. t. 4. de Relig. tract. 8. lib. 1. cap. 9. n. 12.

Quar. 6. An dentur alæ causæ, ob quas moniales possint absque licentia egredi e clausura.

Resp. Quod sic; scilicet, si monialis esse injuste damnata ad perpetuum carcerem; seclus vero si esset juste detenta; nam tunc teneretur proprii delicti subire pœnam, nisi forte adeo male tractaretur a custode, ut denegaretur ei bus, vestitus, aut ignis seu necessaria ad vitam sustentandam. Ita Doctores citati a Sanch. l. 6. c. 8. n. 14. Vel nisi ageretur de viranda mutilatione, aut morte violenta infligenda, vel per judicis sententiam, ut de faculari asserunt L. sius, & alii cum D. Thom. vel per injustam hostis aggressionem, ut in puncto firmant Sanch. & Tamb. disp. 10. q. 7. n. 2. qui pariter docet disp. 19. q. 5. ad 8. esse licitum egressum, si periculum vitæ certo imminet moniali ob graves molestias, & vexationes, quas injuste patitur, & habere non potest Episcopum, aut Superiorem, a quo sublevetur, quia hoc est velut ab extrinseco occidit; & hoc extendit etiam ad casum, in quo monialis effectu graviora timeret cum famæ propria, ac monasterii, etiam virginitatem. Ratio in omnibus prædictis casibus est, quia jussuraturæ cuique competens ad conservandam

M. 6.

vi.

vitam nullo religiosorum voto abdicatur. Huic doctrinæ subscribit etiam Delbene de *Immun. Eccles. t. 2. c. 19. dub. 17. ubi n. 7.* assignat discrimen, quare licitus sit egressus, quando periculum vitæ est ab extrinseco, non autem ab intrinseco, nam in primo casu periculum facile vitatur per fugam, non sic in secundo; cum enim sit intrinsecum, comitatur ipsam monialem, & sic per fugam non cessat, unde viget semper obligatio certa de clausura.

Quar. 7. An monialis possit egredi ad habendam curam nepotum omni auxilio carentium.

Resp. Non posse, nisi summi Pontificis licentia interveniente. Sac. Congr. apud Am. end. in *Ad. dit. lib. 2. t. 10. lib. 7. de Relig. n. 105.* Neque ad habendam curam consanguineorum infirmorum. Tamb. & Bonac. *ubi supra.* Neque ad succurrendum in extrema necessitate parentibus, aut filiis; & si alii contrarium sentiant, cum in tali casu quam maxime urgeat jus nature, & obligatio charitatis. Ita Delbene *loc. cit. dub. 21.* advertit, quod in casibus monialis egreditur sine licentia, tenetur postea id Superiori significare. Quod intellige, si possit, & duret egressus; quia egressu adhuc durante, potest Superior illum emendare, si causam, cujus cognitio pertinet ad ipsum, non approbat. At non tenetur, si jam egressus celsavit. Vide Bonac. *de claus. qu. 1. puncti. 8.* ubi notat, monialem ad tempus legitime egressam teneri statim redire, finito negotio, ad quod exiit, quia celsante causa concessionis egressus, cessat concessio. Hec autem præceptum de statim redeundo, cum simus in moralibus, moraliter est intelligendum, ita ut monialis illud non violet, si per unum, vel alterum diem alicubi moretur, vel ad

clau-

clausuram rediens in itinere alio divertat ad visendam imaginem sacram, cognatam, vel amicam. Ita Delbene *loc. cit. dub. 20. n. 4.* alios citans.

Quar. 8. An monialis possit egredi, ut sit Abbatissa alicujus monasterii, & ob alias similes causas.

Resp. Ex communi Doctorum affirmative; discrepant tamen in hoc, quod eorum aliqui censent licitum esse egressum cum sola Ordinarii, & Prælati Regularis approbatione, & consensu, nulla Sedis Apostolicæ, & Sac. Congr. interveniente facultate; quia hic etiam, sicut in casibus in cit. Const. S. Pii V. expressis, militat ratio boni communis Religionis, ad quam spectat bonam Prælatam præficere. Requirit tamen, quod iste transitus fiat ad monasterium ejusdem Ordinis, & habitus. Et ita tenent decem & septem Doctores apud Delbene *loc. cit. dub. 14.* qui ad eandem rationem asserunt, posse concedi moniali egressum, ut sit Magistra Novitiarum, quin, & ut præsit portæ, vel rotæ in alio monasterio similiter ejusdem Ordinis, & habitus; immo ad novum monasterium ejusdem Ordinis fundandum, vel etiam reformandum. Alii vero sufficient in supradictis casibus non licere egressum absque Sedis Apostolicæ, vel Sac. Cong. licentia; & ita docent Savar. Zerola, Barb. Tamb. & Diana ex pluribus Sac. Congregat. declarationibus, & ita absolute est observandum, præcipue ex Decreto Pauli V. *sub die 27. Decembris 1617.* publicato, & generalibus Ordinum Procuratoribus intimato. Unde neque causa correctionis sine tali licentia possunt transferri de uno monasterio ad aliud, quamvis in primo corrigi non possit.

sint cognatorum timore, vel alia simili causa, Quod si aliqua monialis sit adeo incorrigibilis, ut in nullo monasterio correctio sperari possit, non per hoc erit ejienda, saltem inconsulto Pontifice, utpote quid novum, & inusitatum, atque adeo scandalum generans, quapropter in tali casu carceri potius, ne alias inficiat, includi debet, quam cum tanto scandalo, & præjudicio boni communis monasterii expelli, idque ex S. Congr. in una Rodonen. 1617. & altera 1603. sententium Barb. Gav. Lezan. & Ricci. qui advertunt, quod monialis causa foundationis, reformationis &c. egressa possit de consensu utriusque monasterii finito negotio ad primum monasterium redire, etiam si loca, cum qua egressa fuit, redire nolit.

Quær. 9. An moniali concedi possit egressus ad strictius monasterium.

Resp. Poite; & hoc ex declarationibus Sac. Congr. quæ in una Nanaten 1613. & in una Rodonen. 1617. expresse decernit, quod non obstante rigorosa clausura monialium, possit adhuc monialis, servatis servandis, transire de una religione ad aliam, at in casu, quo transeat, debeat in Religione, ad quam transit, Novitiatum facere, & professionem emittere. Ad tal. m. egressum requiritur Ordinarii, & Superiorum licentia, quæ sufficit si sit petita, licet non obtenta, sicut de religiosis viris dicitur. Ita Delbene *ubi supra* *aub. 19 n. 7.* Quod tamen non videtur admittendum, quia hic non agitur de egressu simpliciter, sed de egressu qualificato obligatione clausuræ, ad quam requiritur dispensatio, & licentia, quæ licet possit concedi ab Episcopo, consultius tamen est, ut petatur a S. Congr. ut advertit Barb. *de iur. Eccl. lib. 1. c. 44. n. 76.*

In huiusmodi translatione sequentes sunt ob-

servandæ conditiones, videlicet, quod antequam monialis e primo monasterio egrediatur, aliud sit paratum, in quo benevolas habeat receptrices, & etiam capitulariter, & per secreta suffragia recipiatur; deinde ut dotem solitam ab aliis præstari solvat, & spes illi auferatur ad primum monasterium redeundi, insuper quod translatio fiat comitantibus matronis consanguineis gravibus ab uno ad aliud monasterium, recta via, absque diverticulo, ac nullibi pernoctetur, nisi causa hospitii, idque non nisi apud honestas personas, ut pluries fuit observatum ab eadem Sac. Congregatione, & præcipue in una Nanat. 16 Jan. 1615.

Quær. 10. An monialis, quæ a monasterio aufugit, timens iuste, ac probabiliter a monialibus sui monasterii mortem sibi veneno inferendam, possit transire ad aliud monasterium diversæ regulæ, etiam laxioris.

Resp. Affirmative. Nam cum in præfato monasterio tute manere non possit propter odia, & persecutiones, neque minus in monasteriis ejusdem Ordinis absque modo a vivere queat propter infamiam, & pudorem, quo continuo suffunderetur, cumque in aliis monasteriis diversis Ordinis tranquillam cum ingenti bono, & augmento spirituali vitam absque animi sollicitudine ducere possit, utique licita est translatio etiam ad Ordinem laxiorem, ob majus bonum spirituale, quod præcipue attendi debet. Ita D. Th. 2. 2. q. 189. a. 8. & cum eo Suarez. Quare in juncta prius moniali poenitentia salutari, cum obligatione relinquendi dotem priori monasterio, & solvendi novam secundo, huiusmodi translatio indulgentia videtur. Atque ita resolvit Sac. Congregatio

Episc. in una Messav. 29. Apr. 1603. Et in una Casar-
agustana transitus 1636. teste Pignat. r. 1. conf. 120.

Quar. 11. An casu, quo totum aliquod
monasterium transferri debeat in aliud mona-
sterium de novo constructum, talis transla-
tio fieri Possit inconsulata Sede Apostolica.

Resp. Non posse, & hoc ex praxi Sacr. Congr.
quæ in hujusmodi casibus solet expresse hanc
facultatem concedere, ut cum aliis observat
Cassianus v. Clausuram. 197. Nihilominus non
desunt oppositum sentientes ex Barb. alleg.
102. n. 27. cum ibi relatis, & colligunt ex
declaratione Sac. Congr. edita 17. Julii 1615.
in qua habetur, quod auctoritas Sedis Apo-
stolicæ requiritur tantum ad constructionem
novi monasterii, non vero in monialium trans-
latione; unde eo ipso quod intervenit in
constructione, non est opus alia facultate in
translatione, quia hæc consequitur ad con-
structionem; quare subintrat regula, quod
concesso principali, conceduntur ea omnia,
quæ veniunt in consequentiam ad ipsum. C.
prudenciam, §. si vero de off. deleg. Hoc autem est
conforme dispositioni Concilii sess. de Regul.
c. 5. ubi statuit, quod monasteria Sanctimo-
nialium extra mœnia urbis, vel oppidi, cu-
rent Episcopi, vel alii Superiores, si ita vi-
debitur expedire, ut ad nova vel antiqua mo-
nasteria intra urbes, vel oppida reducantur.
Hæc autem translatio, nisi nova monasteria
erigantur, fieri debet ad monasteria ejusdem
Ordinis, applicatis ipsis redditibus monasterii
translati, ut refert decisum Zerola p. 1. Praxis
v. Monialis. An autem Episcopi p. sint mo-
nasteria exempta transferre, affirmat Vveius,
conf. 15. n. 47. quia etiam ipsa quoad clausu-
ram

ram subduntur Episcopo tanquam Sedis Apo-
stolicæ delegato.

Quar. 12. An monialis cum licentia egres-
sa ad curandam infirmitatem, & intra domum
privatam inclusa, violet clausuram, si huc,
& illuc vagetur.

Resp. Non violare. Ita Navar. Sanch. & Tamb.
quia monialis non ligatur lege clausuræ nisi
intra proprium monasterium, & cum obliga-
tio clausuræ sit odiosa, ultra limites mona-
sterii non est extendenda. Si tamen Superior
moniali in domo privata commoranti præscribat
clausuram, tunc eam tenetur etiam in privata
domo servare, quia tale præceptum est a Su-
periore potente clausuram indicere.

Quar. 13. An liceat mittere extra clausuram
moniales conversas ad quaritandas eleemosynas.

Resp. Doctorum alios concedere, alios ne-
gare, ut videre est apud Donatum reg. Regu-
lar. tom. 4. rr. 3. q. 18. Consuetudini standum
esse non dubito, observatis tamen conditio-
nibus per Sac. Congregationem præscriptis,
nimirum. Quod Conversæ extra casum qua-
stuandi non egrediantur, neque ad alia mo-
nasterii negotia peragenda. Saltem binæ simul
incedant, si sint ætatis non minus annorum
quadraginta, & vitæ exemplaris, bonæque
ædificationis. Extra monasterium nullo modo
pernoctent, neque extra Civitatem, terras,
& loca, in quibus monasteria consistunt, e-
grediantur; nisi ex loci angustia, & pauper-
tate secus Episcopo vel ministro provinciali
visum fuerit esse necessarium. Quod si hac
de causa necesse eis fuerit extra monasterium
pernoctare, nonnisi in domibus personarum
probatæ vitæ, & famæ hospitentur.